

CO₂ voortgangsverslag en energie actieplan

KNVB

1 januari 2025 t/m 31 december 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Basisgegevens	4
2.1. Beschrijving van de organisatie	4
2.2. Verantwoordelijken	4
2.3. Referentiejaar	4
2.4. Rapportageperiode	4
2.5. Verificatie	4
3. Afbakening	5
3.1. Organisatiegrenzen	5
3.2. Wijziging organisatie	5
4. Berekeningsmethodiek	6
4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren	6
4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek	6
4.3. Uitsluitingen	6
4.4. Opname van CO2	6
4.5. Biomassa	6
4.6. Achterblijven op doelstelling	6
5. CO2 emissies	7
5.1. CO2 voetafdruk basisjaar	7
5.2. CO2 voetafdruk rapportage periode	7
5.3. Trend over de jaren per categorie	9
5.4. Doelstellingen	9
5.5. Voortgang reductiemaatregelen	9
6. Initiatieven	15

1. Inleiding

De KNVB heeft als eerste grote sportorganisatie besloten de CO2 Prestatieladder op niveau 3 in te voeren. Hiermee ontstaat een extra stimulans voor de organisatie om de CO2 uitstoot verder terug te dringen en wil de KNVB haar maatschappelijk karakter extra onderstrepen.

Het opstellen van de periodieke rapportage is onderdeel van de stuursysteem binnen het energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Deze stuursysteem staat beschreven in het kwaliteitsmanagementplan.

Deze periodieke rapportage is opgesteld door de energiemanager en het hoofd KAM en beschrijft alle zaken zoals beschreven in §9.3.1 punt a t/m t uit de NEN-EN-ISO 14064-1:2018. De volgende aspecten uit de ISO 14064-1 zijn tenminste beschreven in dit rapport:

Beschrijving van de organisatie (a), Verantwoordelijken (b), Rapportageperiode (c), Organisatorische grenzen (d), Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren (f, m, n, o, r, t), Opname van CO₂ (g, h), Biomassa (f, g), Directe en indirecte emissies (i, j), Referentiejaar (k, l), Wijzigingen berekeningsmethodiek (k,), Uitsluitingen (h), Herberekening basisjaar en historische gegevens (j,k), Onzekerheden (p) en Verificatie (s).

2. Basisgegevens

2.1. Beschrijving van de organisatie

[KNVB](#)

2.2. Verantwoordelijken

Naam	Personen
KNVB	<i>Eindverantwoordelijke:</i> Bas Stoker <i>Verantwoordelijke stuurcyclus (KAM):</i> Claudia Kazemier <i>Contactpersoon emissie-inventaris:</i> Caroline Pauw

2.3. Referentiejaar

Naam	Standaard referentiejaar
KNVB	2014

2.4. Rapportageperiode

1 januari 2025 t/m 31 december 2025

2.5. Verificatie

De CO₂ voetafdruk is geverifieerd tijdens de externe audit.

3. Afbakening

3.1. Organisatiegrenzen

Naam	Beschrijving	Consolidatie percentage
KNVB Rechtspersoon <i>Sector (SBI):</i> Sportbond voetbal <i>KvK- of projectnummer:</i> 40478591	Koepelorganisatie voetbalbond	

3.2. Wijziging organisatie

Er zijn enkele wijzigingen op het KNVB terrein die van invloed kunnen zijn op de gerapporteerde CO₂ emissies, zoals de drie vernieuwde kunstgrasvelden, waarvan er twee nu ook verwarmd zijn.

Geen opmerkingen gevonden.

4. Berekeningsmethodiek

4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren

Deze periodieke rapportage is tot stand gekomen op basis van het reglement van de CO₂-prestatieladder handboek 3.1.

De emissiefactoren zijn vastgesteld op basis van de website [CO2emissiefactoren.nl](https://co2emissiefactoren.nl), waarbij de wijzigingslijst van SKAO als leidend wordt beschouwd.

4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek

Gebleken is dat vluchten geboekt via KNVB Zoover niet in de registratie was opgenomen, waardoor het aantal gevlogen kilometers met 22 % gestegen. Dit is per 1 januari 2025 correct opgenomen maar niet naar verleden gecorrigeerd.

Geen opmerkingen gevonden.

4.3. Uitsluitingen

Er zijn over deze rapportage periode geen uitsluitingen anders dan het eventuele broeikaseffect van mogelijke lekkage van koelgassen van koelsystemen en/of warmtepompen.

4.4. Opname van CO₂

Er is geen specifiek proces voor opname van CO₂ binnen de KNVB organisatie.

4.5. Biomassa

Er vindt geen gebruik van biomassa plaats anders dan dat deel wat standaard wordt bijgemengd in algemeen commercieel verkrijgbare brandstoffen.

Vanuit de KNVB is het m.n. interessant om de ontwikkelingen te volgen t.a.v. het gebruik van biobrandstoffen in de luchtvaart. Vliegverkeer maakt een groot deel uit van de footprint en is vanwege het karakter van de organisatie lastig te reduceren. Biobrandstoffen kunnen dan een mogelijkheid zijn om op dit punt toch de CO₂ footprint te kunnen verlagen.

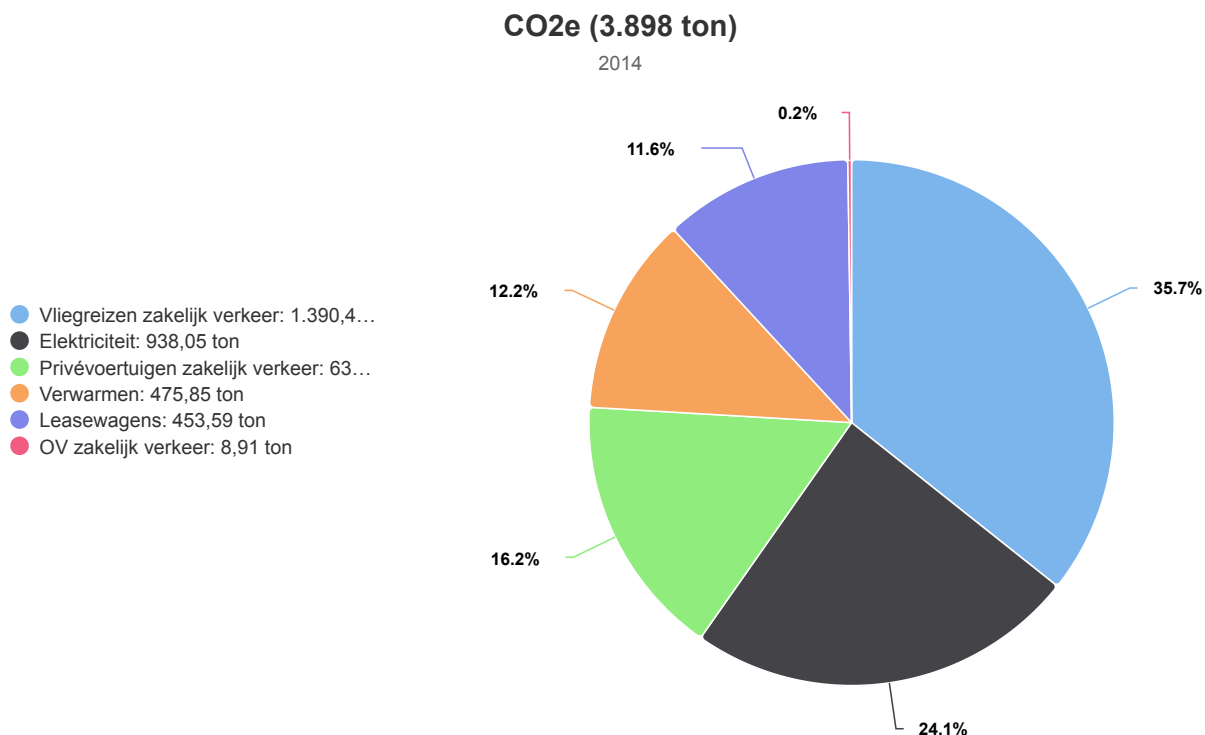
4.6. Achterblijven op doelstelling

Veranderingen in de organisatie (zie bijvoorbeeld 3.2 en 4.6) hebben ervoor gezorgd dat de CO₂ uitstoot over 2025 niet overeenkomt met de doelstelling, zoals tabel 5.3 laat zien. Dit heeft onze aandacht. De onlangs genomen maatregelen (zoals uitbreiding elektrisch wagenpark en sluiting twee gebouwen met ongunstig energielabel) zullen hier naar verwachting voor komend jaar een positieve invloed op hebben.

5. CO₂ emissies

5.1. CO₂ voetafdruk basisjaar

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

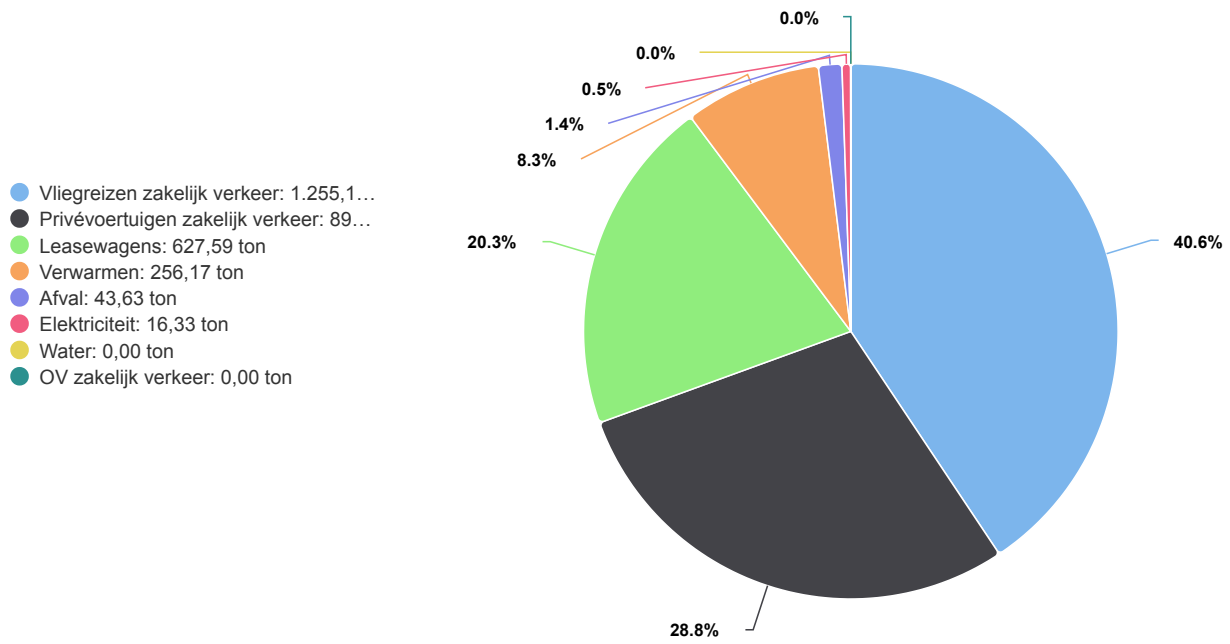

5.2. CO₂ voetafdruk rapportage periode

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

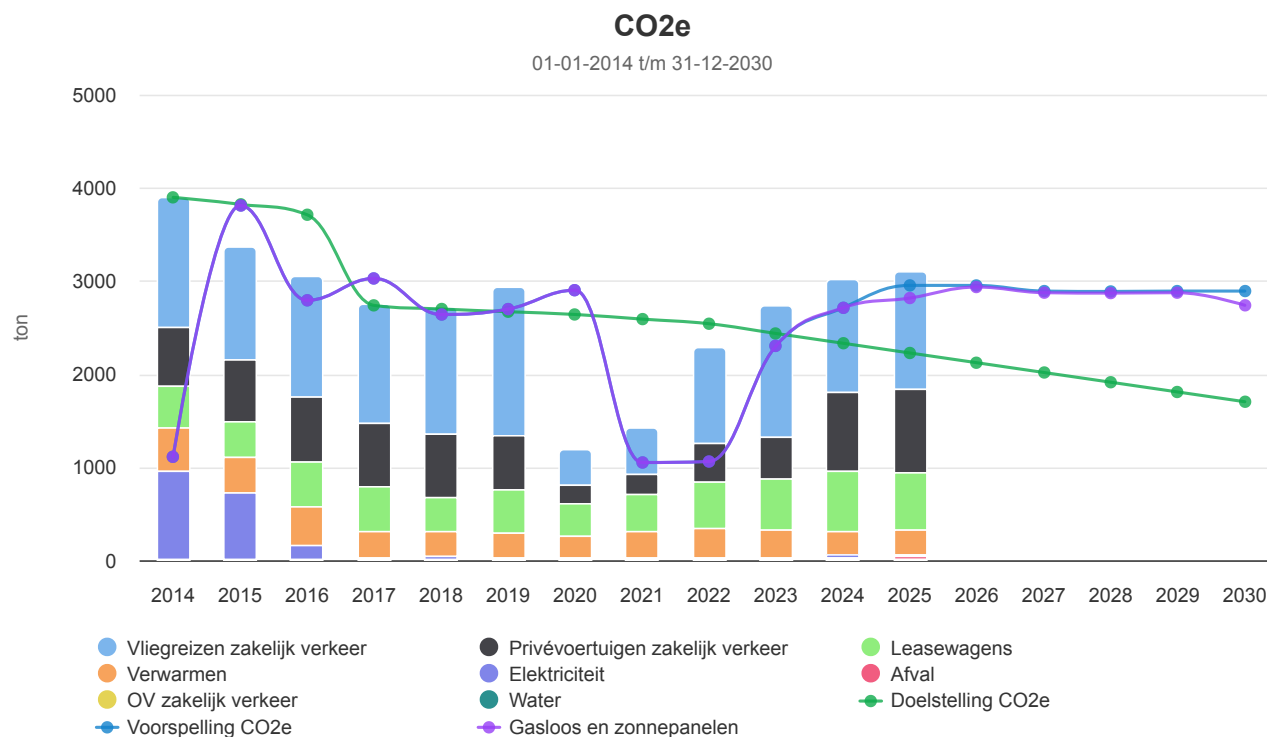
CO2e (3.090 ton)

2025

5.3. Trend over de jaren per categorie

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

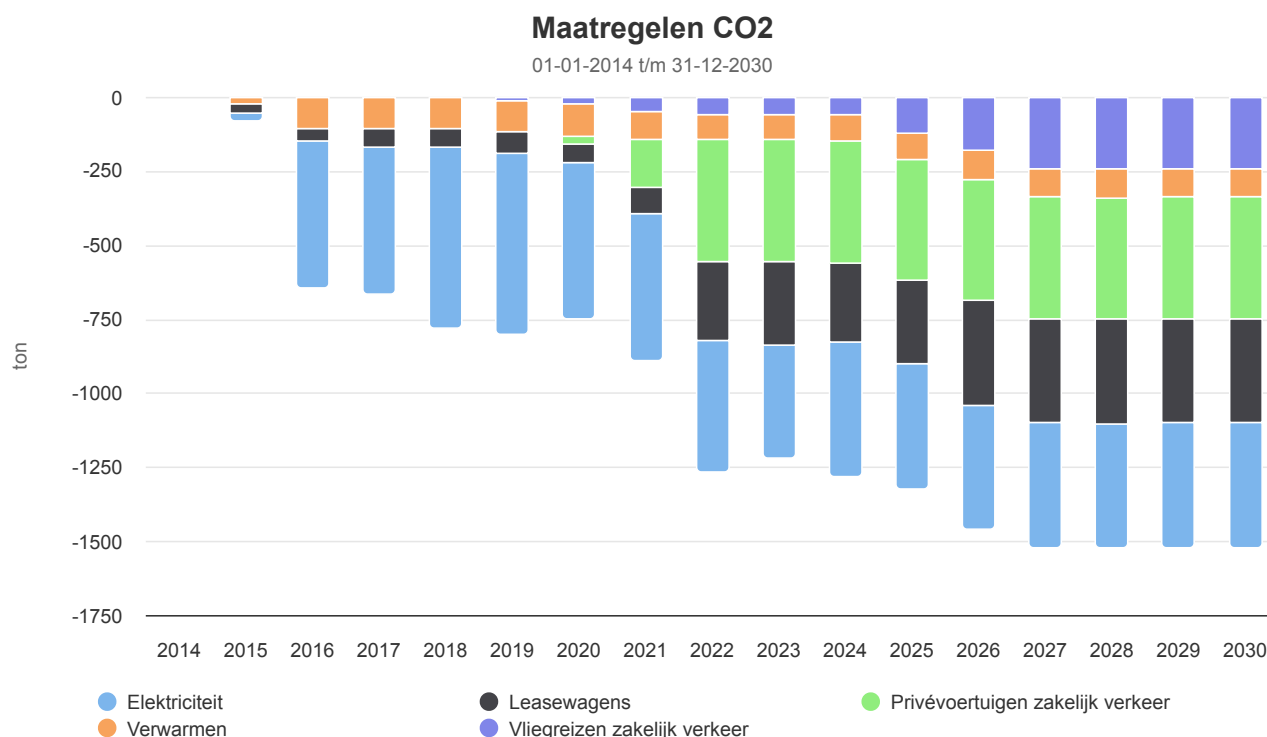
5.4. Doelstellingen

Doelstelling CO2e Rechtspersoon KNVB

Voor jaar	Referentiejaar	Elektriciteit	Leasewagens	OV zakelijk verkeer	Privévoertuigen zakelijk verkeer	Verwarmen	Vliegreizen zakelijk verkeer
2015	2014	-5%	-3%	0%	0%	-3%	0%
2016	2014	-10%	-10%	0%	0%	-10%	0%
2017	2014	-100%	-13%	0%	-5%	-13%	-5%
2018	2014	-100%	-15%	0%	-6%	-15%	-6%
2019	2014	-100%	-16%	0%	-7%	-16%	-7%
2020	2014	-100%	-17%	0%	-8%	-17%	-8%
2021	2014	-100%	-18%	0%	-10%	-18%	-10%
2022	2014	-100%	-19%	0%	-12%	-19%	-12%
2030	2014	-100%	-70%	0%	-30%	-70%	-30%
2050	2014	-100%	-100%	0%	-100%	-100%	-100%

5.5. Voortgang reductiemaatregelen

Gebouwen gasloos maken conform MJOP (In voorbereiding)

De KNVB heeft de doelstelling om stapsgewijs al haar gebouwen van het gas af te halen.

Status 24-1-2025: Er wordt op dit moment wel onderzoek gedaan naar een warmteopslag onder het kunstgrasveld. Deze zou dan gekoppeld worden aan het VMC.

Status 15-1-2026: Deze ontwikkeling loopt nog niet zo hard. Hier 'reserveren' we ook nog steeds voor zodat we wat kunnen wanneer het moment daar is.

Verantwoordelijke

Claudia Kazemier

Registrator

Caroline Pauw

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) / Aardgasverbruik #11 Voetbal Innovatiehub	Relatief t.o.v. 2019	01-01-2025	-50%
Bonds bureau / Aardgasverbruik Bonds bureau		01-01-2030	-100%
Business centre / Aardgasverbruik Business centra			
Huisje van Koek / Aardgasverbruik Huisje van Koek			
Teamhotel / Aardgasverbruik Teamhotel			
Trainingscentrum nieuw VOF / Aardgasverbruik Trainingscentrum nieuw VOF			
Veldverwarming/Tribune/RM dug-out / Aardgasverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out			
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Aardgasverbruik VMC (oud + nieuw SMC incl. sporthal)			

Toekomstige energieopbouw (In voorbereiding)

In overleg met ons huisinstallateur Kuijpers wordt gekeken naar toekomstige energieopbouw. Voorstel: 20% dmv waterpompen icm bodemopslag (WKO), 30% waterstof en 50% elektrificatie

Status januari 2026: De ontwikkeling loopt nog niet zo hard. We blijven hiervoor 'reserveren' en houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Waar kan nemen we gericht al maatregelen.

Verantwoordelijke

Claudia Kazemier

Registrator

Caroline Pauw

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2022	01-01-2025	-50%
Bonds bureau / Elektriciteitsverbruik Groen incl. laden op Campus		01-01-2030	-100%
Business centre / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Huisje van Koek / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Teamhotel / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Trainingscentrum nieuw VOF / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Veldverwarming/Tribune/RM dug-out / Elektriciteitsverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out			
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			

Start project ESG strategie (Goedgekeurd)

Start project ESG strategie / CRCD. Focus / visie wordt momenteel bepaald door Tim Hofman en Ron Francis. Vliegbeleid is onderwerp van gesprek. Vervolgens systeem, vervolgstap maatregelen / beleid directie KNVB . Status eind 2025: Dit project is afgesloten en heeft opgeleverd dat we als KNVB een doelstelling hebben om in 2030 55% CO2-reductie te behalen en in 2050 klimaatneutraal willen opereren.

Verantwoordelijke

Claudia Kazemier

Registrator

Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
KNVB / Vliegreis > 2500 km groepsreizen	Relatief t.o.v. 2024	01-01-2025	-5%
KNVB / Vliegreis > 2500 km individuele reizen		01-01-2026	-10%
KNVB / Vliegreis 700 - 2500 km groepsreizen		01-01-2027	-15%
KNVB / Vliegreis 700 - 2500 km individuele reizen			
KNVB / Vliegreis < 700 km groepsreizen			
KNVB / Vliegreis < 700 km individuele reizen			

Optimalisatie gebouw beheersysteem (In voorbereiding)

Deze opdracht bestaat uit 2 fasen;

Fase 1 monitoring vanaf 01 april 2024 tot en met 31 december 2024.

Fase 2 de daaropvolgende 2 jaar vanaf 01 januari tot en met 31 december verbetering sturing.

Deze opdracht is incl. de benodigde implementatie, licenties, Datapunten en Priva Cloud.

De GBS-optimalisaties worden in het monitoringssysteem opgeslagen.

Met kwartaalrapportages wordt dit gerapporteerd aan de facilitair dienst van de KNVB waaruit de optimalisaties zijn weergegeven en de eventueel nog mogelijke uit te voeren fysieke optimalisaties.

Verwachting is dat een uiteindelijke besparing van ca. 15% is te behalen.

Verantwoordelijke

Bas Stoker

Registrator

Claudia Kazemier

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bonds bureau / Aardgasverbruik Bonds bureau	Relatief t.o.v. 2023	31-12-2025	-15%

Zonnepanelen VMC (Goedgekeurd)

In 2025 is op het dak boven het oude SMC en de Wellness (achter de sporthal) zonnepanelen geplaatst.

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Absoluut	28-03-2025	-4.000 kWh

Vervanging door LED-verlichting Bonds bureau (Goedgekeurd)

Veel lampen zoals in trappenhuizen, kelder, magazijn, garage zijn vervangen voor LED verlichting

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bonds bureau / Elektriciteitsverbruik Groen incl. laden op Campus	Relatief t.o.v. 2023	01-06-2024	-8%
		01-04-2025	-10%

Onderzoek energiebesparing velden (Goedgekeurd)

Kosten investering versus terugverdientijd wordt onderzocht. Dit mede i.v.m. realisatie kunstgras rond april 2025.

Status eind 2025: dit onderzoek betrof veld 4 en is inmiddels afgerond. Het bleek geen verantwoorde investeren, dus is veld 4 gerenoveerd zonder aanpassingen.

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Caroline Pauw
Stopt op	14-01-2026

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Veldverwarming/Tribune/RM dug-out / Elektriciteitsverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out	Relatief t.o.v. 2024	01-04-2025	0%

Zonnepanelen Sporthal (In voorbereiding)

In 2025 is bekeken of zonnepanelen op een gedeelte van het dak van de sporthal geplaatst kunnen worden.

12-1-2026: Tot nu toe is geen opdracht verstrekt.

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Caroline Pauw

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Absoluut	01-05-2027	-10.000 kWh

Afdekken therapie bad. (Goedgekeurd)

Om afkoeling te voorkomen is een afdekzeil geplaatst

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Caroline Pauw

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Aardgasverbruik VMC (oud + nieuw SMC incl. sporthal)	Absoluut	01-08-2025	-5.000 m³

Aanbrengen zonnepanelen naast P-1 (In voorbereiding)

In 2026 is het plan om zonnepanelen naast parkeerplaats P-1 te plaatsen. Het is de bedoeling dat bij de veldopstelling 288 panelen komen.

Alle offertes zijn aangeleverd en in afwachting van goedkeuring of budget hiervoor. Zodra dit bekend is hopen we dit zo snel mogelijk in gang te zetten (bron: René Richardson)

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Caroline Pauw

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bonds bureau / Elektriciteitsverbruik Groen incl. laden op Campus	Absoluut	01-08-2026	-115.000 kWh

Uitbreiding elektrisch wagenpark (Goedgekeurd)

Vergroening leasebeleid 40 benzine-autos polo 1.0 TSI voor Volkswagen ID.3 vervangen,

Berekening besparing gebaseerd op eerdere maatregel "Overgaan verenigingsadviseurs (41 personen) op elektrische leaseauto's" in 2022 (waarbij omrekening km naar l uitgegaan van 18 km/l)

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Caroline Pauw
Investering	€ 100.000
Eenvoudige terugverdientijd	1 jaar en 11 maanden

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
KNVB / Elektriciteitsverbruik grijs wagenpark laden onderweg en thuis.	Absoluut	15-11-2025	123.000 kWh
KNVB / Benzineverbruik	Absoluut	15-11-2025	-51.250 liter

6. Initiatieven

KNVB CO2 reductie bij voetbalclubs - De Groene Club

De Groene Club is een sportbreed initiatief van de KNVB, KNHB en KNLTB en in samenwerking met met de provincies Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland om sportaccommodaties te verduurzamen.

De sportbonden staan voor sterke clubs die financieel gezond zijn. Het nemen van duurzame maatregelen die leiden tot het verlagen van de energierekening draagt daaraan bij. Energie is namelijk één van de grootste kostenposten voor een club. De KNVB, KNHB en KNLTB hebben de ambitie om ervoor te zorgen dat binnen drie jaar minimaal driehonderd clubs beschikken over een duurzame accommodatie.

Het initiatief heeft een eigen [website](#).

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2	20-07-2015	

Deelname

De Groene Club heeft inmiddels 4189 verenigingen geholpen met het verduurzamen van de accommodatie. We streven ernaar om elke zes weken 35 nieuwe verenigingen te laten start met ons traject. Uit onze pilot is gebleken dat het gemiddelde energieverbruik van de dertig pilotverenigingen +/- 53.000 kWh elektriciteit en 9.800 m³ gas is. Meer informatie over de besparingspotentie vind je in onze [infographic](#) uit de pilot. De gemiddelde voetbal-, tennis- of hockeyvereniging kan € 7.000 per jaar besparen op de energierekening met een investering in *rendabele* duurzame maatregelen. Dat staat gelijk aan 42.000 kWh elektriciteit en 2.600 m³ gas. Alle 5.000 voetbal-, tennis en hockeyverenigingen in Nederland hebben daarmee een jaarlijks bespaarpotentieel van maar liefst 13 miljoen m³ gas en 210 GWh aan elektriciteit. Het gaat hier om een financieringsbehoefte van € 91.400 per vereniging (vóór subsidie). Dat is ruim € 274 miljoen voor de deelnemende sportverenigingen. We willen met De Groene Club jaarlijks 300 verenigingen begeleiden. Met deze investering zijn sportverenigingen nog niet volledig energieneutraal, zoals aangegeven zijn volledig aardgasvrije sportverenigingen nog maar op één hand te tellen. Stroomneutraliteit behoort vaak wel tot de mogelijkheden.

Onderwerp

Sportverenigingen helpen bij de verduurzaming van hun accommodatie.

Resultaten

Data De Groene Club

Besparingen sinds 2018 door advisering van Klimaatroute bij amateurverenigingen:

Onderdeel | Hoeveelheid | Eenheid

Totaal deelnemende clubs | 4189,00 | Clubs

Totale kostenbesparing per jaar | € 7.095.834,39 | Euro's

Totale gasbesparing | 1.461.990,42 | M3

Totale elektrabesparing | 20.262.870,63 | KWh

Totale investering | € 58.403.020,35 | Euro's

Totale CO2 besparing per jaar | 12902671,00 | CO2

Resultaten afgelopen voetbalseizoen (augustus 2023 - juli 2024):

- 677 clubs geactiveerd
- € 21.571.556,07 euro geïnvesteerd door sportaanbieders
- 3943,09 ton CO2 gereduceerd

KNVB Mobiliteitsprogramma - GO

Honderdduizenden voetballers, trainers, scheidsrechters en supporters gaan in Nederland wekelijks op pad voor een van de 33.000 wedstrijden op het veld of in de zaal. Met de auto, bus of trein. Veel reisverkeer dus, dat zorgt voor vervuilende CO₂-uitstoot.

In totaal zorgt dit voor 65 kiloton CO₂-uitstoot per jaar. Dat moet omlaag. We gaan daarom de uitdaging aan om CO₂-reductie te bewerkstelligen over al deze vormen van transport. Daarom zijn we samen met ENGIE, het slimme mobiliteitsprogramma GO gestart.

Binnen dit programma worden de komende jaren verschillende oplossingen ontwikkeld. Zo gaat er gekeken worden naar het optimaliseren van het speelschema, het integreren van nieuwe manieren van transport, slimme laadpalen en technische oplossingen voor bijvoorbeeld het 'samen naar de wedstrijd rijden'.

Het initiatief heeft een eigen [website](#).

Hackathon heeft een eigen [website](#).

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2	18-01-2019	
Resultaten		